

MEP BELGIUM 2026

CULTI FACT SHEET

INTRODUCTIE

De Europese Unie kent een rijke culturele taalkundige, nationale en regionale diversiteit. Het streven naar taalkundige diversiteit is een expliciete doelstelling van de EU en is vastgelegd in verschillende beleidsmaatregelen zoals in het Handvest van de grondrechten van de EU, dat discriminatie op grond van taal verbiedt. In meerdere lidstaten bestaat wetgeving die de positie van minderheidstalen regelt maar de toepassing daarvan is vaak gebrekkig of afhankelijk van de politieke context. In sommige landen wordt taalbeleid zelfs gebruikt als instrument in bredere nationalistische debatten, waarbij de bescherming van minderheidstalen botst met de wens om de nationale eenheid te benadrukken. Dit roept de vraag op of de EU overal actief moet ingrijpen in nationaal taalbeleid, of dat dit exclusief een bevoegdheid van de lidstaten blijft.

ONDERWERP

VRAAG

Hoe kan de EU ervoor zorgen dat haar beleid rond taaldiversiteit en taalrechten effectief wordt uitgevoerd in alle lidstaten, en moet zij daarbij zelf meer macht opeisen of nationale autonomie respecteren?

SUBVRAGEN

1. Welke maatschappelijke en politieke gevolgen heeft een zwakke handhaving van taalrechten voor minderheidsgroepen, en moet de Europese Unie actiever ingrijpen om deze gevolgen te beperken, zelfs als dit botst met nationaal taalbeleid?
2. Hoe kan de EU-taalrechten beter afdwingen zonder nationale autonomie volledig te schenden?
3. Hoe kan de Europese Unie lidstaten stimuleren of verplichten om minderheidstalen te beschermen, terwijl zij taalbeleid blijven gebruiken als instrument voor nationale identiteit en staatsmacht?
4. Welke conflicten ontstaan er tussen Europese samenwerking en het beschermen van verschillende talen en culturen, en hoe kan de EU een balans vinden tussen beide?
5. Op welke manieren kunnen apps, sociale media en onderwijs helpen minderheidstalen te behouden en te promoten in de EU, en welke problemen kunnen hierdoor ontstaan voor taaldiversiteit?
6. Kan artificiële intelligentie een hulpmiddel zijn bij het beschermen van minderheidstalen, of draagt ze bij aan hun verarming?

BELANGRIJKE BEGRIPPEN

Meertaligheid is het vermogen van individuen of samenlevingen om meerdere talen te gebruiken, zowel in communicatie als in onderwijs en werk. In de EU wordt meertaligheid gezien als een belangrijke vaardigheid voor culturele uitwisseling, sociale cohesie en economische mobiliteit.

Taalkundige verscheidenheid is de aanwezigheid van verschillende talen binnen een regio of staat, die zowel culturele, historische als sociale waarde heeft. Het behouden van taalkundige diversiteit helpt bij het beschermen van culturele identiteit en het voorkomen van marginalisering van minderheidsgroepen.

Taalbeleid is het geheel van regels, wetten en maatregelen die door overheden of internationale instellingen worden genomen om talen te beschermen, te promoten of te reguleren. EU-taalbeleid richt zich op het bevorderen van meertaligheid, onderwijs in vreemde talen en bescherming van minderheidstalen.

Officiële talen van de EU zijn de 24 talen die erkend zijn als officiële talen van de EU en die gelijkwaardig gebruikt worden in communicatie, documenten en procedures binnen de instellingen van de Unie. Alle burgers hebben het recht in hun eigen officiële taal te communiceren met de EU.

Europese onderwijsruimte is een concept dat streeft naar grensoverschrijdende samenwerking in onderwijs en mobiliteit, waarbij kennis van meerdere talen cruciaal is om deelname aan studieprogramma's, stages en werk in andere lidstaten te vergemakkelijken.

Non-discriminatie op grond van taal is een fundamenteel recht binnen de EU dat verbiedt iemand te discrimineren vanwege de taal die hij of zij spreekt. Dit geldt voor toegang tot onderwijs, werk, openbare diensten en politieke participatie.

Interculturele dialoog is een proces van uitwisseling en communicatie tussen verschillende taalgemeenschappen, bedoeld om wederzijds begrip, respect en samenwerking te bevorderen. Het draagt bij aan sociale cohesie en vermindert culturele spanningen binnen de EU.

Taalrechten zijn rechten van individuen en groepen om hun moedertaal te gebruiken in onderwijs, rechtspraak, media en overheidscommunicatie. Het respecteren van taalrechten ondersteunt gelijke kansen en versterkt culturele diversiteit binnen de samenleving.

Regional/Minority Languages (minderheidstalen) zijn talen die gesproken worden door kleinere bevolkingsgroepen binnen een staat en vaak geen officiële status hebben op nationaal niveau. Het beschermen van deze talen is essentieel voor culturele continuïteit en sociale inclusie.

Bron: coe.int

European Charter for Regional or Minority Languages is een internationaal verdrag van de Raad van Europa dat lidstaten verplicht maatregelen te nemen om regionale en minderheidstalen te beschermen en te promoten in onderwijs, media, cultuur en publieke diensten.

Framework Convention for the Protection of National Minorities is een verdrag dat de rechten van nationale minderheden beschermt, inclusief hun taal, cultuur en onderwijsrechten, en dat lidstaten verplicht tot wettelijke en praktische maatregelen ter bevordering van minderheidsgroepen.

Verordening nr. 1 is een Europese regelgeving die vastlegt welke talen door de EU-instellingen worden gebruikt en vertaald, met als doel volledige toegankelijkheid van documenten en communicatie voor alle burgers. (De talen die hieronder vallen noemt men de officiële talen van de EU.)

Mobiliteit is het vermogen van EU-burgers om te reizen, studeren of werken in andere lidstaten, waarbij taalvaardigheid een cruciale factor is voor succesvolle integratie en deelname aan lokale samenlevingen.

Taalonderwijs is het onderwijs in vreemde talen of in de moedertaal, dat essentieel is voor de ontwikkeling van meertaligheid en voor de sociale, culturele en economische participatie van burgers binnen de EU

Translation-dienst is een digitale dienst van de EU die automatische vertaling van documenten aanbiedt om meertalige toegang en communicatie tussen burgers en EU-instellingen te vergemakkelijken.

Culturele identiteit is het geheel van waarden, tradities, taal en geschiedenis dat een groep of gemeenschap onderscheidt. Taal speelt hierbij een cruciale rol, omdat het communicatie en overdracht van cultuur mogelijk maakt.

Interinstitutionele vertaaldiensten zijn vertalingen die binnen de verschillende EU-instellingen worden uitgevoerd om meertaligheid en gelijke toegang tot informatie voor alle burgers te waarborgen.

Interinstitutionele tolken zijn professionele tolken die simultaan vertalen tijdens vergaderingen van EU-instellingen, zodat vertegenwoordigers en burgers alle officiële talen kunnen gebruiken.

Mother tongue plus two”-doelstelling is de EU-doelstelling dat elke burger naast de moedertaal ten minste twee andere talen leert, om meertaligheid te bevorderen en mobiliteit en integratie te ondersteunen.

Cultureel erfgoed is het geheel van materiële en immateriële culturele waarden, waaronder taal, dat wordt doorgegeven aan volgende generaties en wordt beschouwd als essentieel voor identiteitsbehoud en diversiteit binnen de EU.

INFORMATIE

BESTAANDE INSTANTIES

1. Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Wat het is: Een bindend document waarin fundamentele rechten voor iedereen binnen de EU zijn opgenomen.

Relevantie: Artikel 21 verbiedt discriminatie op grond van taal en artikel 22 verplicht de EU om linguïstische en culturele diversiteit te respecteren.

<https://ecer.minbuza.nl/ecer/eu-essentieel/handvest-grondrechten>

2. Verordening (EEG) nr. 1/1958 over het taalgebruik in EU-instellingen

Wat het is: Een verordening die bepaalt welke talen officieel erkend zijn binnen de EU-instellingen en hoe EU-communicatie en publicaties georganiseerd moeten worden.

Relevantie:

Deze wet bepaalt de 24 officiële talen van de EU en garandeert dat elke burger in zijn taal kan communiceren met EU-instellingen en een antwoord krijgt in die taal.

<https://ecer.minbuza.nl/ecer/dossiers/talen-in-het-eu-recht/talen-in-het-eu-recht>

3. Verdragen van de EU waarin taaldiversiteit is verankerd

Wat het is: Verdragen betreffende de Europese Unie (VEU) — Artikel 3 verplicht de EU tot respect voor culturele en linguïstische diversiteit en verdragen betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) — Onder meer artikel 165 stimuleert onderwijs en taalonderwijs in de lidstaten, met respect voor diversiteit.

https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/languages_nl

4. EU-beleidslijnen en resoluties over taal en minderheden

Het Europees Parlement heeft meermaals niet-bindende resoluties aangenomen ter ondersteuning van taaldiversiteit, de bescherming van minderheidstalen en de bevordering van taalrechten, waaronder een resolutie over bescherming en non-discriminatie van minderheden in de EU (met oproepen tot bescherming van minderheidstalen) en waaronder ondersteuning voor initiatieven zoals het Minority SafePack-initiatief. Een initiatief dat aanbevelingen en beleidsvoorstellen bevat voor de bescherming van culturele en linguïstische diversiteit, inclusief steunmaatregelen voor minderheidstalen, financiering en onderzoek.

https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2017/000004/minority-safepack-one-milli-on-signatures-diversity-europe_nl

Let op: Dit is geen bindende wet, maar wel een belangrijk politiek instrument dat het Parlement en de Commissie heeft aangespoord tot actie.

5. Internationale Europese verdragen buiten het EU-stelsel

Hoewel deze verdragen niet rechtstreeks EU-wetgeving zijn, zijn ze essentieel voor taalrechten omdat veel EU-lidstaten ze hebben geratificeerd:

I. Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden (ECRML)

Wat het is: Een verdrag van de Raad van Europa uit 1992 dat staten verplicht om regionale en minderheidstalen te beschermen en te bevorderen.

Relevantie: Het biedt concrete principes en doelstellingen voor nationale wetgeving rond statuering, gebruik en onderwijs van minderheidstalen.

II. Framework Convention for the Protection of National Minorities (FCNM)

Wat het is: Een Europees Verdrag (Council of Europe) gericht op de bescherming van nationale minderheden, inclusief hun culturele en linguïstische rechten.

Relevantie: Het verplicht staten tot maatregelen die ervoor zorgen dat nationale minderheden hun taal kunnen behouden en gebruiken in onderwijs, cultuur en publieke dienstverlening.

<https://www.coe.int/en/web/minorities/at-a-glance>

6. EU-Programma's en beleidsinitiatieven met taalcomponent

Wat het is: Een geheel van beleidsmaatregelen binnen de EU-instellingen dat gericht is op de bevordering van meertaligheid bij burgers (zoals doelstellingen rond "moedertaal plus twee"), op ondersteuning van taalonderwijs en interculturele dialoog en op respect voor diversiteit bij EU-communicatie en onderwijsprogramma's (bv. Erasmus+, Europese Onderwijsruimte).

Relevantie: Hoewel dit niet altijd bindende wetgeving is, vormt het een belangrijke beleidsmatige basis voor financiering, programma's en samenwerking tussen lidstaten.

<https://education.ec.europa.eu/nl/focus-topics/improving-quality/multilingualism/about-multilingualism-policy>

RELEVANTE ARTIKELN

- **Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie – Artikelen over taal en non-discriminatie**
<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy>
- **EU-taalbeleid en officiële talen van de EU – Informatie over meertaligheid en officiële documenten**
https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/languages_nl
- **Raad van Europa – Europees Handvest voor regionale of minderheidstalen**
<https://wetten.overheid.nl/BWBV0001223/1998-03-01>
<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://rm.coe.int/16806d3615>
- **Voorbeeld Oekraïne en EU-lidmaatschap – taalwetgeving en minderheidstalen**
<https://www.rd.nl/artikel/993016-streng-taalwet-oekraïne-voldoet-niet-aan-regels-eu-lidmaatschap>
- **Spanje en officiële EU-talen – regionale talen in de EU**
<https://www.vrt.be/vrtnews/nl/2025/05/26/krijgt-de-europese-unie-er-nog-drie-officiële-talen-bij-spanje/>
- **Digitale technologie en behoud van minderheidstalen – Raad van Europa**
<https://www.un.org/nl/desa/protecting-languages-preserving-cultures-0>
Blog: <https://www.nalantis.be/nl/nalantis-blog/er-verdwijnen-steeds-meer-talen-is-ai-de-boosdoener-of-kan-het-een-redding-zijn>
- **Meertaligheid - Raad van de Europese Unie**
https://www.consilium.europa.eu/nl/general-secretariat/corporate-policies/multilingualism/?utm_source=
- **Meertaligheid in het Europees parlement - Europees parlement**
<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/nl/organisation-and-rules/multilingualism>
- **Taalbeleid - infopagina's over de Europese unie**
https://www.europarl.europa.eu/factsheets/nl/sheet/142/taalbeleid?utm_source=
- **European Charter for Regional or Minority languages**
https://www.coe.int/en/web/compass/european-charter-for-regional-or-minority-languages?utm_source=
- **Taalkundige verscheidenheid - European education Area**
https://education.ec.europa.eu/nl/focus-topics/improving-quality/multilingualism/linguistic-diversity?utm_source=

COMMISSIEVOORZITTER

Hallo allemaal,

Ik ben Helena Riebbels en ik ben 17 jaar. Ik woon in Gent en deed vorig jaar mee, als delegatielid, aan MEP 2025. Dit was een heel leerrijke en waardevolle ervaring. Ik hoop dat jullie er evenveel van zullen genieten als ik ervan heb genoten.

Telefoon: 0498 70 46 98

E-mail: riebbels.helena@sbhg.be

